

Ісак Людмила Марківна

старший викладач кафедри математики, інформатики та методики навчання ДВНЗ «Переяслав-Хмельницький державний педагогічний університет імені Григорія Сковороди», isakluda@mail.ru

КЛЮЧОВІ НАПРЯМКИ РОЗВИТКУ БЕЗПЕРЕРВНОЇ ОСВІТИ НА БАЗІ ІНФОРМАЦІЙНО-КОМУНІКАЦІЙНИХ ТЕХНОЛОГІЙ

Розповсюдження персональних комп'ютерів і бурхливий розвиток глобальних комп'ютерних комунікацій висуває нові вимоги до інтенсивності оновлення знань і умінь фахівців, а отже, і до освіти в цілому.

Термін «освіта протягом усього життя» виник в 1960-і роки і став використовуватися на міжнародних семінарах таких міжурядових організацій, як ЮНЕСКО і Рада Європи. Разом з цим терміном широко застосовуються й інші терміни, такі як «безперервна освіта», «продовжена освіта», «рекурентна освіта», «освіта дорослих», «освіта протягом всього життя», «самокероване навчання».

Безперервна освіта - комплекс державних, приватних і суспільних освітніх установ, що забезпечують організаційну і змістовну єдність і подальший взаємозв'язок всіх ланок освіти, задовольняючи прагнення людини до самоосвіти і розвитку протягом всього життя.

Слід зауважити, що в інформаційному суспільстві формується комплекс факторів, які обумовлюють необхідність постійного оновлення отриманої освіти, стає можливим використовувати якісно нові технології оновлення знань. І тут особливо важлива роль нових технологій: з одного боку, як каталізатору, що забезпечує стрімке зростання «густини» міжособових і міжгрупових комунікацій, а з іншого - створюючих можливість зміни напрямів потоку цих комунікацій, здатних тим самим реально трансформувати соціальну структуру суспільства. Саме ця ідея лежить в основі побудови системи безперервної, професійної освіти, що охоплює все активне життя людини. При цьому різноманіття і безперервність розглядається не тільки як перспективна тенденція, але і як умова досягнення нової якості освіти [1].

Зміни в системі освіти вимагають навиків безперервного навчання, пізнавальної діяльності, колективних форм навчання і передачі знань.

Безперервне навчання - навчання, яке має місце в перебігу всього життя індивідуума, і яке обумовлене інтенсивним оновленням знань і умінь, необхідних для успішної і ефективної професійної діяльності і, відповідно, швидкою зміною соціальних і економічних умов, що висувають нові вимоги до рівня професійної підготовки фахівців.

Відзначимо, що країни Європейського Союзу прийняли серйозні документи, що стосуються питань безперервної освіти.

Найважливішими з них є:

- резолюція Європейського Союзу з питання про безперервну професійну освіту від 5 липня 1989 року;
- Європейська стратегія зайнятості, прийнята в листопаді 1997 року у Люксембурзі;
- висновки саміту Європейського Союзу з питання «про освіту протягом всього життя», що відбувся в Лісабоні в березні 2000 року [2].

Найзначнішим документом, що визначає стратегію Європейського Союзу в області безперервного освіти, є Меморандум про безперервну освіту Комісії Європейського Союзу від 30 жовтня 2000 року, в якому було визначено шість ключових напрямів розвитку безперервної освіти.

1. *Нові базові знання і навички для всіх* - гарантувати загальний безперервний доступ до освіти з метою отримання і вдосконалення умінь і навиків, необхідних для «життя» в інформаційному суспільстві.

2. *Збільшення інвестицій в розвиток людських ресурсів* - значно збільшити інвестиції в розвиток людських ресурсів, щоб підняти пріоритет найважливішого надбання Європи - її людей.

3. *Інноваційні методика навчання і вивчення* - розробити нові технології навчання для системи безперервної освіти.

4. *Нова система оцінки отриманої освіти* - корінним чином змінити підходи до розуміння і визнання навчальної діяльності і її результатів, особливо у сфері неформальної і неявної освіти.

5. *Розвиток наставництва і консультування* - протягом всього життя забезпечити кожному індивідууму вільний доступ до освітньої інформації і до необхідних консультацій і рекомендацій.

6. *Наближення освіти до місця проживання* - використовуючи сучасні інформаційні та комунікаційні технології (ІКТ), наблизити можливості отримання освіти до місця проживання за допомогою мережі навчальних і консультаційних пунктів [3].

В основі побудови системи безперервної, професійної освіти лежать поняття, що належать до трьох об'єктів (суб'єктів): до особи, до освітніх процесів (програм), до організаційної структури освіти. Безперервна освіта означає, що людина вчиться постійно. Причому, вчиться або в освітніх установах, або займається самоосвітою. Кожний індивідуум, використовуючи як традиційну систему освіти, так і безперервну освіту на базі ІКТ, залишаючись на одному і тому ж формальному освітньому рівні, може:

- удосконалювати свою професійну кваліфікацію, свою професійну майстерність;
- підійматися по ступенях і рівнях професійної освіти;
- не тільки продовжити, але і змінити профіль освіти [3].

Отже, стає очевидним, що в умовах інформаційного суспільства, освіта має бути безперервною, а в його реалізації істотну роль відіграють ІКТ. Використання перспективних ІКТ в реалізації безперервної освіти ставить нові непрості завдання, рішення яких зачіпає педагогіку, методику,

адміністративне управління і фінансування, забезпечення якості навчання, права інтелектуальної власності та інше.

ІКТ і безперервна освіта є могутнім засобом розвитку регіональних і національних суспільних систем, чинником інтеграції соціальних відносин в нових економічних умовах України. Однак, вони багато в чому залежать як від прогнозування розвитку системи безперервної освіти України, так і від становлення єдиного інформаційно-освітнього простору України, і його зв'язків з інформаційно-освітніми просторами всього світу. Безперервність освіти щодо освітніх процесів неможливо розглядати як в одній окремо взятій країні, так і у відриві від використання ІКТ в освіті. Безперервність освіти торкається рівною мірою всіх верств суспільства, а отже необхідне створення для цих цілей класу проблемно-орієнтованих освітніх технологій, у тому числі технологій дистанційного навчання.

Список використаних джерел

1. Гуревич Р.С. Впровадження комп'ютерних технологій у навчально-виховний процес закладів освіти / Р.С.Гуревич. – Вінниця, ВДПУ. – 1999. – 30 с.

2. Кучма Л. Система освіти – невід'ємна частина нашого суспільного організму /Л.Кучма // Професійно-технічна освіта. – 1999. – №2. – С. 2-5.

3. Педагогічні технології у неперервній професійній освіті / С.О. Сисоєва, А.М. Алексюк, П.М. Воловик, О.Е. Кульчицька, Л.Е. Сігаєва, Я.В. Цехмістер та ін.; за ред. С.О.Сисоєвої. – К.: Віпол, 2001. – 502 с.